

Veiligheidsplan

Inhoudsopgave

[Onze visie, doelen en uitgangspunten](#)

[Het Digitaal Veiligheidsplan](#)

[Het Veiligheidsplan is een middel, geen doel](#)

[Een Veiligheidsplan op maat](#)

[Hoe ziet een Veiligheidsplan eruit?](#)

[Het Veiligheidsplan als 'groeidocument'](#)

[Het Digitaal Veiligheidsplan flexibel gebruiken](#)

[Het verdelen van taken binnen de school](#)

[Digitaal Veiligheidsplan](#)

[Aan de slag](#)

Onze visie, doelen en uitgangspunten

De school moet een fijne en veilige plek zijn waar de kinderen leren en optimaal hun talenten ontwikkelen. WereldKidzscholen hebben daarom een positief en veilig klimaat. De leerlingen voelen zich veilig omdat ze positief benaderd worden en zichzelf kunnen zijn. Binnen de school worden alle leerlingen gezien en geaccepteerd; ze hebben het gevoel dat ze erbij horen.

Zorgen voor (sociale) veiligheid gaat over méér dan het tegengaan van onveiligheid. Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze lesstof leren, maar ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen. Uitgangspunt is positieve aandacht voor elke leerling, en als het nodig is tijdig en gepast ingrijpen bij grensoverschrijdend gedrag.

Leraren spelen een belangrijke rol bij het creëren van een sociaal veilig klimaat. Zij kunnen grensoverschrijdend gedrag tijdig signaleren en adequaat ingrijpen. Zij dragen normen en waarden uit en laten zij leerlingen voorbeeldgedrag zien. Dit vereist pedagogisch vakmanschap. Het is belangrijk dat de leidinggevenden de leraren hierin stuurt en coacht.

zij zijn het rolmodel voor de leerlingen. Daarom weet elke medewerker van WereldKidz welk gedrag daarbij past.

Het is voor de medewerkers een dagelijkse uitdaging om (sociale) veiligheid te creëren door een juiste balans tussen het voorkomen van onveiligheid en het adequaat corrigeren van gedrag dat onveiligheid teweegbrengt.

Het digitaal veiligheidsplan beleidsplan richt zich op alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten, die binnen of in de directe omgeving van de school kunnen voorkomen en daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen.

Het Digitaal Veiligheidsplan

Het Digitaal Veiligheidsplan is een hulpmiddel bij het ontwikkelen van een eigen aanpak voor sociale veiligheid op school. Die aanpak wordt ontwikkeld door handelen in de praktijk, reflecteren daarop en op basis daarvan nieuwe handelwijzen afspreken. Het Schoolveiligheidsplan vormt daarmee eerder een weergave van de zich ontwikkelende praktijk, een soort draaiboek, dan een achter een bureau geschreven plan, dat in de school ingevoerd moet worden.

De onderwerpen die in het Digitaal Veiligheidsplan benoemd worden fungeren daarbij als aandachtspunten voor het gesprek over de aanpak op school. Op basis van die aandachtspunten kan de school nagaan wat zij allemaal al doet en waarop nog verbeteringen mogelijk zijn en welke prioriteiten daarin gesteld worden. Dit leidt uiteindelijk tot een schoolveiligheidsplan dat geheel past bij de school wat betreft visie en waarden, leerlingenkenmerken, teamcompetenties, et cetera.

Het Veiligheidsplan is een middel, geen doel

Op veel scholen bestond tot voor kort het Veiligheidsplan uit een fikse verzameling protocollen en regels, vooral op onderwerpen waarop dat wettelijk verplicht was. Veel van die plannen waren ooit door één functionaris gemaakt en stonden verstopt in een ordner in een kast. Zo'n Veiligheidsplan is geen levend document en het vervult duidelijk niet zijn centrale functie als draaiboek.

Waar dit Digitaal Veiligheidsplan op koerst is dat het als draaiboek richting geeft aan het handelen van het team en andere betrokkenen bij de school. Een goed draaiboek hoort regelmatig geraadpleegd te worden en wordt ook voortdurend aangepast en bijgesteld.

Het is een misverstand te menen dat het hebben van een mooi Veiligheidsplan garant staat voor een sociaal veilige school. Een veilige school maak je samen, in de dagelijkse praktijk. Sociale veiligheid moet daarbij een steeds aanwezig aandachtspunt zijn in alle werkprocessen in de school; in schoolontwikkeling, kwaliteitsbeleid, personeelsbeleid, professionaliseringsbeleid, het curriculum, enzovoort. Het Veiligheidsplan is dus een middel om een veilige school te realiseren en geen doel op zich.

Een Veiligheidsplan op maat

Juist omdat een goed Veiligheidsplan geheel is toegesneden op de specifieke omstandigheden van de school, is het werken met standaardplannen of het kopiëren van Veiligheidsplannen van andere scholen zelden een goede aanpak. Het gaat immers om dat maatwerk en om het op gang brengen en houden van het actieve proces van denken over en werken aan veiligheid op school. Dat zal door het team op de school en door de andere betrokkenen, zoals leerlingen, ouders, bestuur, partners, enzovoort zelf gedaan moeten worden. Natuurlijk kan je van voorbeelden leren en goede ideeën eruit benutten, maar dat moet wel 'eigen' worden gemaakt. De school zal dan ook zelf nog veel eigen beslissingen moeten nemen.

Hoe ziet een Veiligheidsplan eruit?

Veel mensen denken bij een Veiligheidsplan aan een omvangrijk boekwerk met grote lappen tekst, protocollen, regels, et cetera. Het gaat niet om de omvang, maar om de inhoud. Een Veiligheidsplan dient de belangrijkste waarden en afspraken van de school te omvatten. Als de sociale veiligheid op een school al heel sterk is zal er, behoudens de wettelijke vereisten, misschien niet veel papier nodig zijn, omdat heel veel zaken al goed lopen. Als er aspecten zijn waarop de sociale veiligheid nog tekortschiet of als er maar weinig expliciete aandacht bestaat voor sociale veiligheid kunnen er meer zaken op papier gezet worden om het gesprek te stimuleren of afspraken voor het handelen vast te leggen. Het goede Veiligheidsplan bestaat dus niet; het gaat om een plan dat dienstbaar is aan de eigen school.

Het Veiligheidsplan als 'groeidocument'

Bij voorkeur ontstaat een Veiligheidsplan al doende. De school is bezig om inzicht te krijgen op wat er allemaal kan komen kijken bij sociale veiligheid, wat voor de eigen school relevant is, stelt vast wat de school allemaal al wel doet en bepaalt vervolgens welke verbeterpunten met voorrang aandacht

moeten gaan krijgen. Het resultaat daarvan kan beschreven worden, waarmee weer een stukje van het Veiligheidsplan gereed is. Het werkt goed om als school om per jaar duidelijke, maar vooral ook haalbare, doelen te stellen voor aanpakpunten op het gebied van sociale veiligheid.

Het is zinvol om te beginnen met onderdelen die dicht bij de al bestaande schoolpraktijk en de kracht van het team liggen, en onderwerpen waarover men het eens is. Later kan dan gekozen worden voor onderwerpen die relatief nieuw, moeilijk of spannend zijn. Het in één keer alles aanpakken van een Veiligheidsplan leidt bijna altijd tot teleurstellingen. Doel is om de school veiliger te maken en wanneer de aanpak voor of het resultaat van die verbetering wordt beschreven, vormt dat een onderdeel van het Schoolveiligheidsplan.

Het Digitaal Veiligheidsplan flexibel gebruiken

Het Digitaal Veiligheidsplan is volgens een bepaalde logica opgebouwd, maar dat wil niet zeggen dat het ook altijd van a tot z en in die volgorde doorgewerkt dient te worden. Wel is het nuttig de zes verschillende inhoudelijke onderdelen globaal langs te lopen, om een beeld te hebben van waar de kracht van de school ligt en waar uitwerkingen of aanpakpunten liggen. Ook is het van belang de wettelijk verplichte zaken in ieder geval op orde te hebben. Let daarbij vooral op de nieuwe verplichtingen van de wetgeving rond sociale veiligheid en op de kwaliteitseisen waarop de Inspectie zal toezien.

Geef naast die inhoudelijke onderwerpen vooral ook aandacht aan het proces van borging. Daarmee laat de school zien hoe sociale veiligheid tot een actief en doorgaand proces binnen de school wordt gemaakt. De vragen en ijkpunten die daarbij worden benoemd dienen ter illustratie en als voorbeelden. Uiteraard staat het de school vrij hier haar eigen trajecten en routes in te kiezen. Van belang is echter om te expliciteren hoe de school er zorg voor draagt dat sociale veiligheid integraal onderdeel vormt van alle werkprocessen in de school.

Het verdelen van taken binnen de school

Om te bereiken dat het Veiligheidsplan gaat leven binnen de school is het niet aan te bevelen dat één persoon het hele plan bedenkt en opschrijft. De schoolleider en de coördinator sociale veiligheid zijn weliswaar verantwoordelijk, maar kunnen taken verdelen onder het gehele team. Dan kunnen onderdelen door verschillende teamleden, en ook in samenwerking met ouders en leerlingen, gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt worden. Het is immers belangrijk dat alle betrokkenen bij de school op één of andere manier actief aan het ontwikkelwerk voor sociale veiligheid deelnemen.

Digitaal Veiligheidsplan

Het digitaal veiligheidsplan wordt als uitgangspunt gebruikt. <http://www.digitaalveiligheidsplan.nl/>. Het Digitaal Veiligheidsplan is een hulpmiddel bij het ontwikkelen van een eigen aanpak voor sociale veiligheid op school.

1. Meld je school aan en geef voor zeven aandachtsgebieden aan of je vindt dat deze gebieden extra aandacht nodig hebben of in orde zijn voor je school. In vijf à tien aandachtspunten per

aandachtsgebied word je hierover aan het denken gezet. Privacy is gewaarborgd. Je kunt tussentijds stoppen en aandachtspunten overslaan.

2. Voeg per aandachtspunt bestanden toe met informatie waarover de school al beschikt.
3. Geef aan wat de school wil bereiken voor de punten die nog aandacht vragen.
4. Geef in een aandachtspuntenlijst met een vlaggetje aan welke punten voor de school op dit moment prioriteit hebben.
5. Communiceer een samenvatting van de stand van zaken, bijvoorbeeld via de website.

Aan de slag

Met betrekking tot de organisatie van het ontwikkelingsproces:

- Spreek met elkaar af wie de coördinator voor het Veiligheidsplan is. Dit kan de schoolleider zijn, maar ook de coördinator sociale veiligheid (of nog iemand anders). Deze persoon zorgt voor de voortgang van het werk.
- Het bedrijfsbureau heeft een aantal zaken klaargezet voor de scholen; welke zaken speciale aandacht moeten krijgen, welke afspraken centraal al zijn gemaakt, manieren waarop met het plan in de school gewerkt kan gaan worden. Een overzicht van de documenten is te vinden in de [inhoudsopgave](#). Hier staat ook aangegeven welke documenten centraal zijn of op schoolniveau en welke documenten zijn vastgesteld. De documenten op schoolniveau kun je kopiëren als voorbeeld voor jouw school. [Alle documenten zijn te vinden in de gedeelde map.](#)
- Pak niet alles tegelijk aan, maar stel duidelijke prioriteiten. Zoals al gezegd werkt het goed om na een eerste scan concrete actiepunten te formuleren en daarmee aan de slag te gaan. Wanneer dat gelukt is, volgen andere punten.
- Ga niet alleen schrijven, maar ga ook in de praktijk aan het werk. Probeer activiteiten uit, organiseer gesprekken, werk ermee in de lessen, doe ervaring op, experimenteer en schrijf de ervaringen op. Dan is de kans het grootst dat het Veiligheidsplan ook gebruikt gaat worden en niet in de kast terecht komt.
- Zorg dat het werk past binnen de beschikbare tijd; te vaak wordt er te veel hooi op de vork genomen en dat leidt tot frustraties. Zorg voor een realistische planning.
- Zorg ervoor dat er speciale vergaderingen zijn waarop het Veiligheidsplan centraal staat. Gebeurt dat niet dan bestaat het gevaar dat het agendapunt ten onder gaat aan allerlei andere (belangrijke) gesprekspunten.
- Richt een (digitaal) archief in waar de gemaakte producten op een systematische manier worden opgeborgen. Zorg ervoor dat het voor iedereen duidelijk is waar de documenten gevonden kunnen worden. De coördinator beheert het archief.
- Een Veiligheidsplan is nooit 'af'. Stel het plan bij op grond van ervaringen en op basis van metingen van de veiligheidsbeleving, incidentenregistraties, et cetera. Laat je niet eenzijdig sturen door het vakwerkplan maar sta open voor ontwikkelingen en ervaringen die in de school naar voren komen.

De map 'werkmap veiligheidsbeleid documenten en procedures' is op WereldKidz niveau een groeidocument. Mocht je iets missen in de map of aanpassingen en aanvulling hebben, dan kun je dit mailen naar kimschollema@wereldkidz.nl.